

YEREL YÖNETİMLERDE REKREASYON PROGRAM VE HİZMETLERİ

Yrd.Doç.Dr.Ümit KESİM

**Marmara Üniversitesi BESYO Öğretim Üyesi
TMOK ve SBD Üyesi**

YEREL YÖNETİMLERDE REKREASYON PROGRAM VE HİZMETLERİ

Yrd.Doç.Dr.Ümit KESİM

**Marmara Üniversitesi BESYO Öğretim Üyesi
TMOK ve SBD Üyesi**

Rekreasyonun Tanımı

Rekreasyon yenilenme, yeniden canlanma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince “Rekreatio” kelimesinden gelmektedir.

Rekreasyonun Tanımı

- ☐ **Rekreasyon bireylerin iş yaşamı dışında özgür iradeleriyle kendilerini geliştirmek ve yenilemek amacıyla gönüllü olarak katıldıkları aktivitelerdir.**
- ☐ **Çağdaş toplumların temel öğelerinden birini çalışma hayatı oluşturmaktadır. İnsanlar çalışarak daha çok serbest zamana sahip olmak isterler.**
- ☐ **Serbest zamana sahip olan bireyin bu süreci, yaşam kalitesini arttırıcı bir şekilde kullanması önemlidir. Birey, bu amaç doğrultusunda tercihini yaparken doğru aktiviteler, uğraşlar ve hobiler seçmeğe çalışır. Hedef, bireyin fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal anlamda gelişimidir.**

**Günümüz toplumlarında
“Rekreasyon” kavramı büyük önem
kazanmaktadır. Bu gelişimin başlıca
nedenleri; bireylerin yaşam
kalitesindeki artış beklentileri,
toplumlardaki sosyo-kültürel
değişim, sağlıklı olma konusunda
bilinçlenme ve medyanın ilgisi
olarak sayılabilir.**

Rekreasyona katılım nedenleri:

Rekreasyon aktivitelerine katılım nedenleri bireylere göre farklılık göstermektedir. Bunlar:

- ☐ - Fiziksel gelişim,
- ☐ - Yenilik arayışı / değişik deneyimler edinme;
- ☐ - Kendini sınama,
- ☐ - Kendini geliştirme;
- ☐ - Yaratıcı olma;
- ☐ - Sosyalleşme ihtiyacı;
- ☐ - Dinlenme/rahatlama ihtiyacı;
- ☐ - Yarışma güdüsünü tatmin olarak sıralanabilir ve rekreasyon programlarının oluşturulma aşamasında temel unsurlar olarak hedef alınmalıdır.

Rekreasyonun Sınıflandırılması

Rekreasyon; kamu, ticari, özel, gönüllü, terapi, okul, özel üyeli, silahlı kuvvetler ve işyeri rekreasyonu şeklinde bir sınıflandırmaya tabii tutulmaktadır.

Kamu Rekreatasyonu:

Kamu rekreatasyon programlarının temel felsefesi her türlü yerleşim biriminde yaşayan vatandaşların serbest zamanlarını bireysel ve gruplar halinde verimli bir şekilde kullanmaları ve kendilerini çok yönlü olarak geliştirmeleridir. Kamu rekreatasyon hizmetlerini; devletin, il özel idarelerinin ve yerel yönetimlerin rekreatasyon hizmetleri olmak üzere üç ana grupta toplayabiliriz. Çok yönlü olan bu hizmetler; planlama, arsa ve alan temini, yatırımlar, rekreatasyona ayrılan arazi ve tesislerin inşası ve bakımı gibi görevleri içermektedir.

Yerel Yönetimlerde Rekreasyon

Yerel yönetimlerin temel görevlerinden biri vatandaşlarının fiziksel gelişim, dinlenme, yaratıcılıklarını geliştirme ve sosyalleşme gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere rekreasyon program ve hizmetleri sunmak olmalıdır.

Yerel Yönetimlerde Rekreasyon

Yerel yönetimler farklı hedef kitlelerine göre farklı programlar arayışı içinde olmalıdırlar.

Bu programlar değişen sosyo-ekonomik koşullar, beklentiler ve yeni trendler ile birlikte değişim göstermektedir. Yerel yönetimler bu değişimleri dikkate almalıdırlar.

Yerel yönetimlerin rekreasyon aktivitelerine katılacak hedef kitlelerini aşağıdaki şekilde tanımlamak mümkündür:

- ❑ - Spontane karar verenler / geçerken uğrayanlar,**
- ❑ - Kurs ve derslere katılanlar,**
- ❑ - Çeşitli organizasyonlara ait guruplar,**
- ❑ - Yarışma gurupları,**
- ❑ - Özel etkinliklere katılanlar,**

Hedef Gruplar:

Yukarıda adı geçen hedef gurupların katılacağı serbest zaman program ve hizmetlerini zenginleştirmek ve çeşitlendirmek önemlidir. Bu aktivite gurupları şöyle sıralanabilir:

- ❑ - Spor ve yarışmalar: Spor beceri kursları, spor turnuvaları, spor okulları.
- ❑ - Doğa aktiviteleri: Dağcılık, kaya tırmanışı, doğa yürüyüşleri, dağ bisikleti, hedef bulma yarışması (orienteering), rafting.
- ❑ - Kişisel gelişim aktiviteleri: Stres yönetimi, ev ekonomisi, sağlıklı beslenme, bilgisayar eğitimi kursları.
- ❑ - Hobiler: Balık tutma yarışı, fotoğrafçılık,
- ❑ - Güzel sanatlar etkinlikleri: Resim-heykel ve el sanatlarını geliştirme kursları.
- ❑ - Fiziksel uygunluk (fitness) aktiviteleri: Kondisyon yüzmesi, duvar tırmanışı, halk koşuları.
- ❑ - Seyahat ve turizm: Kültür ve tarih gezileri, müze ziyaretleri.
- ❑ - Gönüllü hizmet programları: Kimsesiz çocuklar, yaşlılar ve çocuk tutuk evleri programları.

YEREL YÖNETİMLER İÇİN ÖRNEK REKREASYON PROGRAM VE HİZMET MODELİ

Ürünler

Ürünler

SPORLAR YARIŞMALAR TURNUVALAR	FUTBOLA BAŞLANGIÇ KURSLARI	FUTBOL OKULU	FUTBOL KÜLTÜRÜ KULÜBÜ	FTBOL SEYİR GEZİLERİ	BAYANLAR İÇİN FUTBOL PROGRAMI	REKREASYON FUTBOLU HAKEM KURSU
AÇIK HAVA REKREASYONU	HEDEF BULMA KURSLARI VE YARIŞMALARI	HER YAŞ İÇİN MİNİ KROS YARIŞMALARI	BAHÇECİLİK KULÜBÜ	PİKNİKLER	DOĞA YÜRÜYÜŞLERİ	KANO BECERİ KURSU
HOBİLER	BİR HOBİ NASIL ÖĞRENİLİR	KELEBEK KOLLEKSİYONU YARIŞMASI	ESKİ KENT FOTOĞRAFLARI KULÜBÜ	BALIK TUTMA YARIŞI	ELSANATLARINI GELİŞTİRME KURSLARI	GÜZEL SANATLAR KURSLARI
SOSYAL REKREASYON	HALK OYUNLARI GURUBU	KÜLTÜR VE TARİH GEZİLERİ	BRİÇ, TAVLA, SATRANÇ KURSLARI	MÜZİK KURSLARI	TİYATRO VE SANAT FAALİYETLERİ	SÖYLEŞİLER
GÖNÜLLÜ HİZMETLER	ÇOCUKLARA EĞİTİM KURSLARI	TUTUKEVİ ÇOCUKLARINA HİZMET PROGRAMLARI	KİMSESİZ ÇOCUKLAR İÇİN SPOR PROGRAMLARI	HASTANE GÖNÜLLÜ PROGRAMI	HUZUREVİ SAKİNLERİNE EGZERSİZ PROGRAMLARI	ENGELLİLER İÇİN SPOR PROGRAM.

Yeni Trend ve Yaklaşımlar

- ☐ Yerel yönetimlerde karar vericiler toplumun ihtiyaçlarındaki öncelikler, eğlence anlayışındaki değişim, küreselleşmenin etkileri ve popüler kültürün yansımaları sonucu ortaya çıkan sonuçları dikkatli bir şekilde değerlendirmelidirler.
- ☐ Rekreasyon programlarının bu değişen talep ve beklentilere yanıt araması özellikler çocuk ve gençlerimizin serbest zaman aktivitelerine katılımını teşvik açısından önemlidir.
- ☐ Bu hizmetleri onlara götürecek yönetici ve liderlerin uzmanlar arasından seçilmesi ve aşağıda belirtilen yeni trend ve yaklaşımlara öncülük etmeleri önemlidir.

Yeni rekreatif etkinlikler

- ❑ - Yeni ve gelişen spor dallarında hakemlik kursları,(Badmington, Bocce)
- ❑ - Duvar tırmanışı sertifika kursu,
- ❑ - Doğa sporları eğitimi kursları sertifikası (rafting, dağ bisikleti vb.)
- ❑ - Gençler için kariyer geliştirme kursları,
- ❑ - Anne ve babaları bilinçlendirme kursları,
- ❑ - Halk kütüphanesi programları (söyleşi, panel ve beceri öğretimi kursları)

Finans Kaynakları

- ❑ **Yerel yönetimler rekreasyon hizmetlerini finanse edebilmek için ellerindeki mevcut açık ve kapalı tesislerde sundukları program ve hizmetler ile gelir sağlayabilmektedirler.**
- ❑ **Öncelikle stadyumlar ve çevresi, spor salonları ve çevresi, marinalar, parklar, yüzme havuzları, su sporları merkezleri, golf tesisleri, tenis sahaları, sahil bantları ve plajlar rekreasyon hizmetleri için büyük gelir potansiyeli oluşturmaktadır.**
- ❑ **Bu tesislerin profesyonel kişilerce yönetilmesi ve işletilmesi büyük önem arz etmektedir.**

Finans Kaynakları

- ❑ Bir diğer finansman kaynağı olan kamp programları da önemli gelir imkanları yaratabilmektedir. Düşük katılım aidatları ve sponsorlar kanalı ile günlük, haftalık veya sezonluk kamplar düzenlenebilir. Çocuklar için spor kampları, gençler için gelişim kampları, farklı hedef kitleler için doğa ve su sporları kampları örnek olarak gösterilebilir.
- ❑ Ek finansman olanakları arasında botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri, özel (tema) parklar, gösteriler, sergiler ve eğlence organizasyonları için alınan giriş ücretleri ve/veya aidatları, yerel yönetimlere ait rekreasyon alanlarından elde edilen kira gelirleri, rekreasyon ürün satışları ve stand kullanım ücretleri sayılabilir.

Sonuç

- **Rekreasyon endüstrisi, dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de gelişmektedir. Gelecek, çok sayıda yeni rekreasyon ortamları ve daha gelişmiş programları bize sunacaktır.**
- **Bu bağlamda yerel yönetimler bu süreci dikkate alarak tesislerin yenilenmesi, insan kaynaklarının daha verimli kullanılması ve günün ihtiyaçlarına yönelik rekreasyon organizasyon ve hizmetlerine önem vererek; kentlerinde yaşayan çocuk, genç, yaşlı ve engelli vatandaşlarına çağın ihtiyaçlarına uygun hizmetleri sunacakları bir örgütlenme modeli üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırmalıdır.**

■teşekkürler